

Wijn & recht

Bedrijf dat druivenplukkers voor champagne leverde, berecht voor mensenhandel

Bron: The Guardian – Katharine Viner ([link](#))

De politie heeft 57 mensen aangetroffen die naar verluidt in stinkende omstandigheden werden vastgehouden in een zaak die bekendstaat als 'de schande van de druivenoogst'

Inwoners van het dorp Nesle-le-Repons belden de politie om te klagen over lawaai en bedrijvigheid in een vervallen huis tijdens de druivenoogst in september 2023. Foto: Valentina Camu/The Guardian

Drie werknemers van een bedrijf dat druivenplukkers voor champagne leverde, zijn terechtgesteld voor mensenhandel. Dit schandaal is een van de grootste arbeidsschandalen in de Franse Champagne-industrie.

De werknemers van het bedrijf dat druivenplukkers leverde voor de champagneoogst in 2023, werden beschuldigd van mensenhandel en uitbuiting van seizoenarbeiders, het onderwerpen van kwetsbare mensen aan onwaardige huisvestingsomstandigheden en het zonder vergunning in dienst nemen van buitenlanders. Het bedrijf zelf stond ook terecht voor morele verantwoordelijkheid in de zaak.

De zaak, die behandeld wordt door de strafrechter van Châlons-en-Champagne in Noordoost-Frankrijk, staat in Frankrijk bekend als "de druivenoogst van de schande".

Een politieonderzoek wees uit dat in totaal 57 mannen en vrouwen, voornamelijk afkomstig uit West-Afrikaanse landen en van wie velen zonder papieren, naar verluidt werden vastgehouden in stinkende huizen. Ze zouden gedwongen zijn om te werken onder omstandigheden die vergelijkbaar zijn met slavernij, terwijl ze druiven met de hand plukten in de pittoreske wijngaarden van Champagne, in een regio die erkend is als UNESCO-werelderfgoed.

De zaak kwam aan het licht toen inwoners van het kleine dorpje Nesle-le-Repons de politie belden om te klagen over lawaai en bedrijvigheid in een vervallen huis tijdens de druivenoogst in september 2023.

Een arbeidsinspectie stelde in een rapport vast dat de leefomstandigheden in het huis "walgelijk" en "vervallen" waren.

Druivenplukkers zouden gedwongen zijn te slapen op wat zij omschreven als stinkende luchtbedden in een huis zonder goede vloer, muren of ramen, te midden van gevaarlijke elektrische bedrading en roestige bedframes. Er was geen adequate watervoorziening, wasgelegenheid of sanitaire voorzieningen en slechts drie verstopte en onbruikbare toiletten.

De arbeiders, afkomstig uit landen zoals Mali, Mauritanië, Ivoorkust en Senegal, zouden te weinig eten hebben gekregen – rijst of rottende broodjes. Ze zouden naar verluidt staand, gepropt in de achterbak van busjes, naar de wijngaarden zijn vervoerd, zonder stoelen of ramen. Sommigen vertelden de rechercheurs dat ze tien uur hadden gewerkt met slechts een pauze van dertig minuten en dat ze werden bedreigd als ze wilden rusten of water wilden drinken.

Ze zouden zijn ingehuurd vanuit gebieden in Noord-Parijs, waar vluchtelingen en mensen zonder papieren vaak op straat of in tenten slapen, en naar de Champagnestreek zijn gereden met de belofte van werk.

De officier van justitie zei dat de huisvesting in de Champagnestreek "versleten en vuile sanitaire voorzieningen" omvatte, een buitenkeuken en woonruimtes die onbeschermd waren tegen de weersomstandigheden, en beddengoed verspreid over de vloer.

Twee van de voormalige werknemers vertelden lokale Franse media dat ze nog steeds huilden als ze dachten aan de omstandigheden waarin ze verkeerden. Maxime Cessieux, een advocaat van de werknemers, zei dat de beschuldigde "totale minachting" en gebrek aan respect voor de "menselijke waardigheid" had.

Een advocaat van een van de beschuldigde werknemers vertelde Nouvel Obs dat hij alleen betrokken was geweest bij de eerste werving en niets te maken had gehad met huisvesting of arbeidsomstandigheden.

De vakbond CGT zei dat er een einde moest komen aan de uitbuiting van seizoenarbeiders in wijngaarden.

Als teken dat de zaak serieus werd genomen door de sector, nam het Champagnecomité, dat 16.200 wijnmakers, 130 coöperaties en 370 champagnehuizen vertegenwoordigt, als burgerlijke partij deel aan de rechtszaak – een primeur in een rechtszaak over de leefomstandigheden van seizoenarbeiders.

Het comité is "fel gekant tegen deze onaanvaardbare praktijken", aldus directeur Charles Goemaere in een verklaring in maart.

Een wijncoöperatie in de Marne stond eveneens terecht wegens morele verantwoordelijkheid voor het gebruik van illegale arbeid.

Jaarlijks worden zo'n 120.000 seizoenarbeiders naar de Champagnestreek gehaald om druiven met de hand te plukken die op 34.000 hectare (84.000 acres) worden verbouwd en gebruikt voor de productie van de mousserende alcoholische drank.

Maar het lot van seizoenarbeiders heeft soms een schaduw geworpen over de reputatie van champagne. In 2023 stierven vier druivenplukkers, vermoedelijk aan een zonnesteek ten gevolge van werk in de verschroeide hitte. Tijdens de champagneoogst van 2018 werden tientallen arbeiders, onder wie velen uit Afghanistan, aangetroffen in stinkende omstandigheden. Twee medewerkers van een bedrijf dat arbeidskrachten leverde aan de wijnindustrie werden schuldig bevonden aan mensenhandel en kregen gevangenisstraffen.

David Desgranges, vicevoorzitter van het Consortium Contre l'Esclavage Moderne (Comité tegen Moderne Slavernij), vertelde Agence France-Presse: "Het publiek moet bewust worden gemaakt van de omvang van mensenhandel in de landbouwsector en producenten moeten weten dat ze mogelijk juridische stappen zullen moeten ondernemen."